JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1856. **Zaturdag 6 September.** **N°. 72.**

Prijs per half jaar voor *Batavia* . . . . ƒ 12,50.
» » » » » *Java*. . . . . » 15,—.
» » » » » *Buitenbezittingen* . » 17,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der Advertentien is ZESTIG duiten voor de Vijf Woorden.
Bij eerste of meerdere herhaling DERTIG » » » » »
Behalve het Zegel voor den Lande.
Advertentien kunnen worden aangenomen tot ELF ure's voormiddags.

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL.

Bij Koninklijk besluit van den 5den December 1855 no. 55, is benoemd tot predikant voor de protestantsche gemeente in Nederlandsch-Indië, *J. H. Z. Bruinier*, candidaat bij het provinciaal kerkbestuur van Noord Holland.

Bij Koninklijk besluit van den 15den Mei 1856 no. 58 zijn benoemd tot predikanten voor de protestantsche gemeente in Nederlandsch-Indië:

B. van Ameijden van Duijm, predikant te Kedichem.

C. G. S. Begemann S. H. Az., predikant te Noord-Zijpe.

R. J. N. Brouwer, predikant te Ciltaershoek.

J. G. W. Krol Ls., H. J. br., predikant te Heukelom.

J. M. Verff J. Pz., predikant te Boskoop.

B. Brums, predikant te Nieuwe of Langakkerschans en Oudezijl.

G. van Gerrevink, predikant te Hellouw, en *C. A. L. van Troostenburg de Bruijn*, candidaat bij het provinciaal kerkbestuur van Gelderland, hulp-prediker te Dordrecht.

Civiel Departement.

Benoemd:

Tot boekhouder en secretaris van het vendukantoor te Batavia, de hoofdcommies bij den algemeenen ontvanger aldaar *A. H. Bloem*.

Tot hoofdcommies bij den algemeenen ontvanger te Batavia, de adjunct-boekhouder van het vendukantoor aldaar *A. Robertson*.

Militair Departement.

Benoemd:

Tot 2den luitenant der infanterie, *G. N. de Haas*, thans adjudant-onderofficier bij dat wapen.

Goedgekeurd:

Dat door het Militaire Departement

is overgeplaatst:

Van Amboina naar [illegible], de officier van gezondheid der 3de klasse [illegible].

ADVERTENTIE.

Ingevolge bekomen last, wordt bekend gemaakt, dat Zijne Excellentie de Gouverneur-Generaal gewone audientie zal verleenen op Woensdag den 10den September aanstaande, des morgens ten negen ure, aan het gouvernements hôtel te Rijswijk.

Belanghebbenden gelieven hunne aanvragen om audientie, onder duidelijke behoudstelling van namen en titels, te rigten aan den adjudant van dienst.

Batavia, den 31sten *Augustus* 1856.

De Kapitein-Adjudant,
VAN HEERDT.

Advertentien.

Landmail van September.

De directeur der posterijen te Batavia, herinnert belanghebbenden, dat het mailstoomschip in September den 10den zullende vertrekken, de brievenpakketten daarmede te verzenden, bij het postkantoor te Weltevreden zullen worden gesloten op Dingsdag den 9den September aanstaande:

a. des avonds ten 8 ure, voor Europa, Britsch-Indië, China, enz., enz.

b. des middags ten 1 ure, die voor Banka, Palembang, Billiton en Riouw.

Op Dingsdag den 30sten September aanstaande, des voormiddags ten 9 ure, zal door den resident van Bantam, in den dalm van den regent van Serang, in het openbaar worden uitbesteed, de overvoer van 's gouvernements koffij, van de binnenlandsche pakhuizen naar de strand-pakhuizen, en van zout van het hoofd-depôt te Tanara naar de binnenlandsche zoutverkoop-pakhuizen, alsmede de afscheep van koffij in de op de reeden van de residentie Bantam liggende schepen.

De schout-bij-nacht, commandant van Zr. Ms. zeemagt in O. I. en inspecteur der marine brengt ter kennis van zeevarenden, dat van den assistent-resident van Patjitan mededeeling ontvangen is van de bewerkstelligde overplaatsing van den verkenningsvlaggestok der Pangoel-baai, van het Trientjing-gebergte op den westhoek der baai, naar den berg Gentong op den oosthoek derzelve.

De schout-bij-nacht, commandant van Zr. Ms. zeemagt in *O. I.* en inspecteur der marine, brengt ter kennisse van zeevarenden, dat het drijvend droogdok van het marine établissement te Onrust, overeenkomstig de bepalingen vervat in het staatsblad van 1856 no. 9, in werking is gekomen.

Vendutien

Maandag 8 September, voor het commissiehuis van *van Slooten, Morgan & Co.*

en

Op het Heemradenplein, à 2 pCt. vendusalaris, door *John Pryce & Co.*

Dingsdag 9 September, op Jacatra, door *Gebr. Roselje & Co.*

Donderdag 11 September, op Petak Baroe, nabij Pintoe Ketjil.

Vrijdag 12 September, à 4 pCt. vendusalaris, voor het commissiehuis van *John Pryce & Co.*

Dingsdag 16 September, voor het commissiehuis van *Abeelen, Dennison & Co.*

Oproeping van Crediteuren.

In de *Javasche Courant* van heden worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de Commissarissen te Fort-Ront: van wijlen *Hendrich Ludwich Bodemer*, in leven sergeant der infanterie.

Door de Weeskamer te Batavia: van wijlen *C. Lissour*, *F. N. von Ende*, *C. H. Ruel*, *P. Fredriks* en *C. de Groot*.

Vertrekkende Personen

H. van Houten. — Mevrouw de weduwe *E. Achenbach*.

Aangekomen Vreemdelingen

Van den 1 tot en met den 4 September 1856.

JAVA HOTEL. *C. C. van Valentini*, van Buitenzorg. — *Gosenson*, van Idem. — *P. A. Hövig*, van Cheribon.

HOTEL DER NEDERLANDEN. *P. van Duijn*, van Onrust. — *Cornelis Hissink*, van Idem. — *J. J. van Varelen*, van Idem.

Advertentien.

Getrouwd:

J. ROELOFS
met
C. M. A. WALRAVE.

SOERABAYA, 26 Julij 1856. (2160)

Getrouwd:

J. F. SCHULTZ
met
C. W. PINO PIETERS,
Wed *de Jong*.

SAMARANG 30 *Augustus* 1856. (2133)

Voorspoedig bevallen van een' ZOON, *R. J. van Ingen, de Groot*.

SAMARANG, 22 *Augustus* 1856. (2122)

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER, *H. M. von Bornemann, Schiff*.

SAMARANG, den 28 *Augustus* 1856. (2123)

Voorspoedig bevallen van een ZOON, *C. P. S. Brumund*, geb. *Pichot*.

BATAVIA, 30 *Augustus* 1856. (2144)

Eenige kennisgave.

Op de Vendutie van Maandag 8 dezer zullen almede worden verkocht:

diverse Lijnwaden, Adrianopel Roode Garens No. 40, Tricots, Meubelen, fijne Roode Wijn in kistjes van 1 dozijn, Vruchten op water, Aardewerk, Glaswerk, Provisiën, enz.

(2176) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

Hout-Vendutie

op Maandag den 8sten *September* 1856,

op het Heemraden plein à 2% Vendusalaris,

van eene groote partij **Jattiehouten Balken, doodkistplanken**, duigen, enz., enz.

(2143) JOHN PRYCE & Co.

VENDUTIE TE BUITENZORG.

Op Maandag den 8 September

van diverse goederen

voor het Kommissie-huis van *P. Schreuder*;

wordt beleefd verzocht de bij te brengen goederen bijtijds te bezorgen. (2124)

VENDUTIE

Op Dingsdag den 9 September 1856,

op Jacatra, voor de fabriek van wijlen den heer **E. J. Göring**, van de op de Vendutie van Woensdag ll. onverkocht geblevene goederen der Inventaris,

bestaande uit eene groote partij nieuwe ledige kisten, ledige flesschen, etiquettes en capsules, gekleurd papier, flesschen met essences, eenige vaten cognac, rhum, kistjes rijnwijn, droogerijen, enz. enz. (2172)

VENDUTIE

op Vrijdag den 12 September 1856,

voor het commissiehuis van *John Pryce & Co.*, à 4 pCt. vendu salaris,

van eene partij beschadigde en onbeschadigde lijnwaden, meubelchits, 30 kisten beschadigde calicots, Manilla sigaren No. 3, aardewerk, enz., enz. (2163)

Op de Vendutie van Vrijdag den 12den September zullen alsnog worden verkocht:

G. H. S. Z. 11 kisten 550 ps. 5/4 ruwe Calicots.
— » — 15 » 750 » 6/4 dito,
alhier beschadigd aangebragt per *Zwerver*.

(2165) JOHN PRYCE & Co.

Op de Vendutie

van Vrijdag den 12den September 1856 zullen alsnog worden verkocht:

circa 800 picols beschadigde KOFFIJ.

(2164) JOHN PRYCE & Co.

PELAGIE (*vervolg.*)

— Het is een arm kind, dat niet wel bij het hoofd is; de nicht des cipiers. Ik had geen' anderen bode dan haar — en mijne afgerigte kraaijen, om de genade des konings te verwerven.

— Zij heeft mij uwen gekken inval en het geluk uwer uitvoering verteld. Charles! wist ik dat gij getrouw waart, ik zou u kunnen beminnen.

— En uw oom en uwe tante?

— Ik bescherm u; ik heb moed zooveel als ooit eene vrouw bezat.

— Laat mij dan belijden, dat mijn hart reeds lang in liefde voor u klopt; dat ik tot u, als tot eene ster, schuw en nederig opzag.

— Verbreekt gij uwen eed, ik zou u doodelijk kunnen haten.

— Mijne liefde zal mij vaster boeijen dan immer een eed.

— Ik wil uwe vrouw worden; ben ik het, dan zijt gij beveiligd tegen elk gevaar. Laat echter onze verbindtenis voorshands nog een geheim blijven.

— In alles zijt gij mijne gebiedster, mevrouw, en ik uw gehoorzame en getrouwe paladijn." Hierop reikte zij hem hare hand toe, waarna zij elkander vurig kusten.

Het plan van den maarschalk en zijne gemalin behelsde niet minder, dan om bij den koning, die de koningin niet scheen te beminnen, hunne schoone nicht in vervolg van tijd eene plaats, als geliefde te verschaffen. Daardoor zoude zijn belang onafscheidelijk aan het echtelijke paar verbonden zijn. Bertalda droeg kennis van dit afschuwelijk plan, maar zij was niet sterk en zelfstandig genoeg om aan hetzelve openlijk tegenstand te bieden. Op dit plan echter bouwde het sluwe meisje de mogelijkheid eener verbinding met de Luines. Zij wilde zich n. l., als alles eerst tot meer rijpheid gekomen was, schijnbaar naar de wenschen harer aanverwanten voegen, doch eerst verlangen dat men haar, om alle opspraak voor de wereld te voorkomen, Karel tot gemaal mogt geven. Zij wilde het dan den maarschalk duidelijk gaan aantoonen, dat de Luines, die alsdan met hen tot eene familie zoude verbonden wezen, zelfs als gunsteling des konings, hun niet alleen niet meer gevaarlijk, maar zelfs aan hun belang ondergeschikt zoude worden. Was dan Charles eerst maar zoo volkomen in 's konings gunst bevestigd, dat hem ook de magt van den maarschalk niet meer zou kunnen schaden, dan zou hij openlijk tegen deze onteerende verdenkingen optreden; zij zou dan met haren echtgenoot naar hare goederen in Poitou zich begeven, om op meer gelegen tijd terug te keeren; als wanneer het der bemoeijingen der hertogen en prinsen in den bloede zoude gelukt zijn, den invloed van het echtelijk paar Concini te fnuiken; en dan wilde zij met de Luines zelven eene invloedrijke plaats aan het hof innemen.

Zoo dacht het twintigjarig italiaansch meisje; immers in de school harer bloedverwanten had zij maar al te zeer de aanloksels van de eer en heerschzucht leeren kennen. Wat haar echter van deze afkeerig en tegen hen dubbelhartig maakte, was hun van verderf en onheil zwanger hart tegen de Luines welken zij hartstogtelijk beminde; alsmede de valscheid, die zij tegen hunne eigene nicht uitoefenden, welke zij slechts als middel tot hun doel gebruikten; en eindelijk de zekere overtuiging, dat de maarschalk vroeger of later haren geliefde in het verderf zou storten. Om die redenen wilde zij dat hare verbindtenis met Karel voor als nog verborgen zoude blijven.

6

Zoodra de Luines een vrij oogenblik had, ijlde hij in den toren van Nesle naar Pelagie.

Hij werd door haar en Briffaud met gejuich ontvangen; hij moest alles vertellen wat met hem was gebeurd sedert den tijd zijner bevrijding, en terwijl hij verhaalde, luisterde het meisje zeer vertederd toe. Toen hij echter van de gravin Bertalda melding maakte, werd haar blik donker, zoodat hij, dit bemerkende, snel over de voorvallen met haar wegijlde en elke ijver-

Vendutie
op de Bazar te Tjebinong

Op Maandag den 15 September eerstkomende

zullen diverse goederen, kunnende op deze Vendutie geleverd, bijgebragt worden. Adres *P. Schreuder* te Buitenzorg. (2125)

VENDUTIE VAN EEN SCHIP.

De Ondergeteekenden zullen

op Dingsdag den 16 September 1856,

voor rekening van belanghebbende, ten verzoeke van den gezagvoerder *John Catts Bartlett* op Vendutie verkoopen :

het Amerikaansch gekoperd en kopervast Schip

CYNTHIA,

groot 373 tonnen, geheel van Eikenhout gebouwd, met deszelfs Inventaris, Masten, Rondhouten, staand en loopend Want, Zeilen, Ankers, Kettingen, Sloepen, enz. enz., zooals hetzelve alhier ter Reede is liggende.

De lijst der Inventaris ligt ter inzage bij

(2151) ABEELEN, DENNISON & Co.

VERKOOP VAN EEN SCHIP

Op een nader te bepalen dag, zal door de ondergeteekenden op belanghebbenden, bij *publieke veiling* worden verkocht,

Het Engelsch schoenerschip **„TOM TOUGH,"** groot 132 gemeten Tonnen met deszelfs *masten, tuig, zeilen, ankers en anker-kettingen, kanonnen,* en *ammunitie en verdere Inventaris,* zooals hetzelve alhier ter reede is liggende.

Het vaartuig is circa **8 jaren** oud, gebouwd van *eikenhout,* met *koperen bouten,* en is in staat om te kunnen zeebouwen, zonder eenige ballast te behoeven.

Te bevragen bij

De Agenten

(2121) FRASER, EATON & Co.

SOERABAYA, 26 *Augustus* 1856.

OP NIEUW ONTVANGEN

diverse versche provisiën, als: hammen, rookvleesch, rolpens, zalm, ossenhaas, saucises de Bologne, ossentong, lengvisch, ansjovis, sardines, getruffeerde patés, alle soorten van getruffeerd gevogelte en wild, engelsche geleijen, groenten in blik, deensche asperges, champignons, cepès, artichaux, truffels, hollandsche, engelsche en fransche zuren, olijven, macaroni, prunes d'Ente, fleschen peperkoek met spel, zoetemelksche, limburger en gruyère kaas, waskaarsen, versche Samarangsche beschuit in heele en halve trommels, Amerikaansche beschuit, voorts likeuren, muscat-, madera-, port-, bourgogne-, champagne- en rijnwijnen, fijne cognac, zeer goed porterbier en pale ale, enz., enz.

Steeds verkrijgbaar en gros en detail :

geraffineerde suiker, alle soorten van siropen naar verkiezing, [illegible]

(2149) CHAMA, LAUGIER & ESMIOL.

Toko Rijswijk.

Pas ontvangen van Parijs, haar-, tanden-, nagel-, kleederen- en tapijtborstels, fijne en andere kammen in soorten, baleinen handwaaiers, karwatsen en der genstokken, en eene groote partij presentglazen in soorten.

En per laatst aangekomene schepen

echt Haantjesbier, merk *Rendorp*, en Lansbier, provisiën, enz., benevens eenige goed zingende kanarievogels, vogeltjeszaad, peperneuten met ganzenspellen voor kinderen vermaak, en voortdurend versche Samarangsche beschuit.

(2148) VAN GENT & Co.

3 *September* 1856.

De ondergeteekende heeft nog te Koop een

BILJARD met Leijen Tafel,

uit de Fabriek van **Chereau** te *Parijs.*

(2166) SAIJERS, Harmonie.

Ontvangen:

direct uit China, per het schip *Canton*

kapitein *Tweehuys.*

een zeer fraai assortiment *zijde* voor Dameskleedjes, *Graslinnen* in diverse qualiteiten, *zijden zakdoeken, sokken* enz. Porceleinen *waschstellen. Punchbowls,* en *Vazen, Schaakborden* met bijzonder fijn bewerkte stukken, *Fichesdoozen, Fiches, Ivoren Cigaren Standaards en Handschoendoozen.* Zilveren *portebouquets, en porte cartes,* doozen met *kinderspeelgoed,* diverse zeer fraaie *beelden, waaijers, armbanden, sigarenkokers, vouwbeenen, albums* met teekeningen op rijstpapier, groen *gordijngaas,* bamboezen *deurgordijnen* en eindelijk nog *Superieure Mandarijn Thee* in kistjes van 10 katties; al het bovenstaande is van de beste qualiteit, die in China te verkrijgen is.

(2142) LOURAN & VAN WALCHREN.

E. Rinchon

a reçu par la dernière malle **des Robes en Soie à 3 volants, de Taffetas en couleur,** etc.

(2141)

Nieuw model Sabeldragons

voor HH. Officieren van alle rangen; alsmede

Eikeldragons

voor Russische Sabels. Verkrijgbaar bij

(2171) L. KUIJK,

Passementier te Bazaar Baroe, Batavia.

Tot Sluiting van Rekening

zullen de ondergeteekenden een restant der gerenommeerde **DAMES BORSTROKKEN** (Ladies Elastic Merino Shirts) tot **verminderden prijs** (*f* 30.— per dozijn) opruimen.

(2173) GEBR. ROSELJE & Co.

TE KOOP Een extra goed **Biljard** geheel nieuw bekleed; te bezigtigen bij

(2156) SERVERIUS,

TE KOOP Een groot steenen huis met ruime bijgebouwen en fraaije tuin gelegen op Cramat, te bevragen bij

(2137) VAUPEL & Co.

TE KOOP Onder voordeelige voorwaarde een ruim huis en erf gelegen op Cramat; adres

(2136) VAUPEL & Co.

TE HUUR of TE KOOP

Een Huis, gelegen op het Koningsplein, Noordzijde, thans bewoond door den heer *de Kock van Leeuwen,* te aanvaarden met primo November aanstaande, en te bevragen bij -

(2152) W. DE VAL.

29 *Augustus* 1856.

Te Koop of te Huur,

met primo October, Een Huis in Gang Boetoen, thans bewoond door den heer *Maak.*

(2120) Wev. WALSHE, *Gang Scott.*

TE HUUR Een Locaal, geschikt voor eene Toko, gelegen op Passar Pisang, en te aanvaarden op 1 October aanstaande.

Te bevragen bij

(2150) O. WAITZ, qq.

TE HUUR met primo October, een Huis op Noordwijk, thans bewoond door den Baron *Mellvil van Carnbee.* Adres

(2157) VEUGEN.

TE HUUR tegen 15 dezer een Huis, (wijk Passer Baroe), huurprijs 's maands *f* 100. Idem een Huisje, 's maands *f* 20.

Te bevragen bij de Heeren

(2169) J. P. BROUWER of ZECHA.

TE HUUR met 1°. November een huis, Kampong Sirie; à *f* 160.— 's maands. Adres

(2145) K. F. HOLLE.

Nederlandsche Staats-Loterij.

Voortdurend worden bestellingen op loten, in deze loterij, met vooruitbetaling van *f* 85 rec., aangenomen bij den boekhandelaar

(2154) H. M. VAN DORP, te Batavia.

Debiteuren aan den boedel van wijlen *K. H. van Heusden,* worden verzocht, binnen den tijd van eene maand hun debet aan te zuiveren ter voorkoming van geregtelijke vervolging.

(2135) A. LAWSON.

TAGAL, 30 *Augustus* 1856.

Van af heden zijn door het aanstaand vertrek naar Nederland van den ondergeteekende, de Heeren *B. J. van Eck & Co.* en *Corns. Beth,* beide te Sourabaya woonachtig, door de firma's *Paul van Vlissingen en Dudok van Heel* en *van Vlissingen, van Heel, en Derosne Cail & Co.,* te Amsterdam, belast met het waarnemen hunner belangen in Nederlandsch Indië, zullende laatstgenoemde zich speciaal bezig houden met het ontvangen van bestellingen op Machinerïen, en het daarop betrekking hebbende.

(2161) CORNs. VAN VLISSINGEN.

SOURABAYA, 1 *September* 1856.

[illegible] heeft de Heer *J. C. Booth* van af 1 September 1856, opgehouden deelgenoot in onze firma te zijn.

(2177) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

Met referte tot bovenstaande advertentie, geven de ondergeteekenden kennis, dat de zaken door hun op denzelfden voet zullen worden gecontinueerd, onder de firma *van Slooten, Morgan & Co.*

(2178) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

Twee Indische familiën van den deftigsten stand thans in Nederland Verblijf houdende, bieden zich aan, om ieder een of twee kinderen van in Indië Verblijf houdende ouders, met hunne eigen kinderen eene gezamenlijke opvoeding te geven; geldelijk voordeel wordt volstrekt niet beoogd, maar alleen, om ouders die zich helaas van hunne lievelingen scheiden moeten, zoo veel mogelijk waarborgen te geven, dat die kinderen buiten een goed opzigt eene Godsdienstige en Maatschappelijke opleiding ontvangen.

Informatien zullen door den Notaris Kleijn te Batavia verstrekt worden. (2174)

Wordt verlangd eene Gouvernante voor de opleiding van een jong kind. Adres met franco brieven letter H, bij de heeren

(2140) LANGE & Co. te Batavia.

---

zuchtige bezorgdheid, die zich reeds instinktaardig in de borst van het zoo verwonderlijk snel ontwikkelde meisje verried, onderdrukte. Toen de oude oom hen later alleen liet, en Charles weder in zinrijke woorden der liefde zich met Pelagie onderhield, bloosde zij wel bij zijne kussen, maar toch weigerde zij hem die niet. De liefde was in dat jonge hart binnengekeerd en had het overweldigd.

En Charles? Bij voelde veel genegenheid voor dit verwonderlijk opgewekte kind, maar de verzucht trok hem naar Bertalda, en misschien was deze magtiger in zijn binnenste.

Pelagie gaf haren jongen vriend het bewijs, dat zij nu reeds volmaakt kon lezen, zij wees hem hare schriften, en op de mandoline kon zij reeds eenige akkoorden grijpen.

Tot tranen werd zij geroerd, toen de Luines een blinkend sieraad uit zijnen rok, voor dat dag thuisde en het zijner redster om den hals hing. Het eerste luiden uitroep van vreugde toonde zij het haren oom, die toestond, dat zij het tot eere van den ridder op feestdagen mogt dragen, hoewel het hem anders te kostbaar voorkwam.

Toen Karel zich verwijderde, nadat hij beloofd had dikwijls te zullen wederkomen, zeide hij onderweg tot zich zelven: »Hoe schoon en roerend is die kleine door mij bezielde! Als het maar goed afloopt: Bertalda is jaloersch tot uitzinnigheid toe. Het arme kind heeft mij gered en mijnentwege zou het rampzalig worden? Neen, neen, het geluk is mij nu weer gunstig, en de Hemel zal alles ten beste keeren."

Hij haastte zich naar den koning, want het uur was nabij, dat hij met deze bal moest spelen. Langzaam en voorzigtig wist hij zich weder in gunst bij Lodewijk te plaatsen, en even voorzigtig wist hij den bodem rondom den maarschalk te ondergraven. Voor de eerste maal wierp Lodewijk eenen onderzoekenden blik op zijnen toestand. Hij stuitte niet den voet, terwijl hij uitriep: »Er komt een tijd, waarin ik toonen zal dat ik alleen de kroon van den heiligen Lodewijk draag." De Luines ging welde nog verder. Hij zocht nog meer heeren aan het hof op zijne zijde te krijgen, welke de ontevredenheid des konings door soortgelijke inblazingen trachtten levendig te houden. Immers hij begreep te regt, dat de verzoening des maarschalks niet opregt gemeend was, en dat, zoo d'Ancre viel, hem de weg tot de hoogste waardigheid zoude open staan. Derhalve gaf hij zich alle moeite den vriend zijner jeugd in zijn plan te wijden en hem tot de uitvoering daarvan te winnen, en de Déageant zocht steeds meer bewijzen tegen den maarschalk zich te verschaffen. Zoo kwam hij in het bezit van gewigtige documenten aangaande verduisterde gelden en confiscatiën, die in plaats van in de *chatouille* des konings, in den zak des maarschalks waren gevloeid; aangaande dotatiën van onwaardige personen, gunstelingen van den maarschalk; aangaande pensioenen, die aan waardige mannen ontrokken waren, en welke de koning nog altijd bij [illegible] zelver betit waande; eindelijk aangaande [illegible] donatiën, van welke men Lodewijk [illegible] kwitantiën had voorgelegd. 's Konings [illegible] zelfs was misbruikt.

Déageant beloofde dit [illegible] in het beslissend tijdstip ter beschikking [illegible] te zullen gereed hebben.

Beiden waagden er hun hoofd aan, zoo zij ontdekt werden; want de stelling van beiden was hoogst onzeker, zoo lang de maarschalk aan het roer was. Gelukte echter hun plan, dan zouden zij alles hebben gewonnen; zij verwierven zich dan den dank aller gelijkgezinden, ja dien van geheel Frankrijk.

De maarschalk begon er eenigermate lucht van te krijgen en was op zijne hoede. Openlijk echter kon hij nog niet optreden. De Luines had zich geheel van de gunst des konings meester gemaakt, en zijne eigene nicht, dit wist hij, zou zijn aanslag aan de koningin hebben verraden. Ook was de vrouw van den maarschalk hem nu meer genegen dan vroeger. Bertalda zag die genegenheid zonder jaloerschheid aan; alleen het schoone meisje in den Tour de Nesle verwekte in haar hart bekommeringen, die Charles daaruit niet kon

Théatre Français de Batavia.

Direction de MM. VAN KINSBERGEN et Ad. POTIER.

Avec l'autorisation de M. le Résident de Batavia.

Lundi, 8 Septembre 1856.

1re représentation du 5me mois de l'abonnement de la 2me année.

ROBERT LE DIABLE.

Tres-incessamment

au bénéfice de Mme *Ghymers*

Les Huguenots.

Grand-opéra en 5 Actes et 8 Tableaux.

Décors et Costumes nouveaux.

Le Spectacle commencera à **Sept heures précises.**

(2159)

De ondergeteekende heeft de Eer het geëerd publiek te verwittigen dat hij door aankoop eigenaar is geworden van de wagenverhuurderij en wagenmakers atelier van den Chinees *Tan Adjiem* in de Buiten Nieuwpoortstraat, dat hij den Heer *P. H. Fromberg* in zijne zaak heeft genomen om opzigt te houden over de werkzaamheden, en dat onder ZEd.'s leiding alle nieuwe werken, zoomede reparatien zullen geschieden, dat hij zijn wagenmakers atelier daarenboven verrijkt heeft met alles wat hiertoe benoodigd is, zoo neemt de ondergeteekende de vrijheid zijne beide etablissementen beleefdelijk het publiek aan te bevelen, zullende hij niets onbeproefd laten om door een prompte, accurate en civiele bediening zich het in hem zoo ruimschoots gestelde vertrouwen waardig te maken.

De aanvang der werkzaamheden zullen rekenen in te zijn gegaan van af 1 Augustus 1856, zullende de prijzen der reparatien niet verhoogd worden maar steeds even billijk zijn als dezelve vroeger bij *Tan Adjiem* waren.

Batavia, den 6 *September* 1856.

(2180) G. H. REES.

Een gepensioneerd ambtenaar, gedurende de laatste 18 jaren van zijnen diensttijd, onafgebroken bij verschillende cultures en vroeger bij het administrative werkzaam geweest, nog vol kracht en lust tot arbeiden, biedt zich aan om onder billijke voorwaarden de administratie van een land, eene suikerfabriek of andere landbouw onderneming te aanvaarden, ook biedt hij zich aan om in een handelshuis werkzaam te zijn; behalven het Maleisch, het Soendasch, het Arabisch geschrift en een weinig Javaansch is hij de Hollandsche, Duitsche en Fransche talen volkomen magtig.

Adres onder lett. W. aan het postkantoor te Madioen.

(2153)

De ondergeteekende, sedert vijf jaren Huisonderwijzer bij de familie *Wilkens* alhier, en van voldoende getuigschriften voorzien, wenscht *zoo spoedig mogelijk* naar Nederland terug te keeren, en zoekt gelegenheid, om die reis te doen in gezelschap van eene familie, die hem op reis de zorg voor hare kinderen zou willen toevertrouwen.

(2182) Dr. J. K. VAN DER WULP.

Soerakarta, 1 *September* 1856.

Boekhandel *Lange & Co.*

Soerat hoekoem ondang ondang di atas tanah Hindie Nederland.

Bovenstaande overzetting in het gewoon karakter van de in het Maleisch vertaalde gedeelten der Indische wetgeving worden steeds met buitengewoon succes gedebiteerd.

Prijs *f* 5.— franco per post *f* 6.—.

Aanvragen franco. (2138)

CIRQUE EUROPÉEN

à BATAVIA.

Direction de MM. Schmidt, Gunerius & Co.

Avec l'autorisation de M. le Résident de Batavia.

Mercredi le 10 *Septembre* 1856.

EXERCICES EQUESTRES.

Première Partie.

1. **Tremplin** (grand).
2. **Finter**, (petit Cheval en liberté).
3. **Le Clown** *Baldouin*.
4. **Le Marin Naufragé** par M. *Tibbs*.

Deuxième Partie.

5. **Les Poses des Shawls**, par Mlle *Caroline Breiner*.
6. **Entrée des deux Clowns**, par MM. *Tibbs* et *Baldouin*.
7. **Steeple Chase**, par M. *H. Chevalier*.
8. **Le célèbre Gunerius.**

Troisième Partie.

9. **Le Trapèze**, par M. *Baldouin*.
10. **Le Saut de Tonneaux**, par Mlle *Tournisire*.
11. **Jölte en liberté a la pèche**, par M. *Schmidt*.
12. **Monsieur et Madame Denis**, par MM. *Tibbs*, *Gunerius* et *Denk*.

PRIX:

Un billet d'Entrée .... *f* 5,—

" " " avec place reservée .... - $5\frac{1}{2}$

On peut se procurer des billets d'entrée et se reserver des places au bureau de la Direction, au Koningsplein, *tous les jours*, de 8 à 10 heures le matin et de 4 à 6 heures l'après-midi.

On commencera à 8 heures du soir.

(2158)

De Ondergeteekenden zijn voornemens, op last van hunnen principaal, bij genoegzame deelneming te houden

VERLOTING

van eene complete en zeldzaam aldus voorkomende

BIBLIOTHEEK,

in onderscheidene vakken van **Wetenschap** en **Schoone Letteren.**

in ÉÉN LOT.

De geheele Verzameling is meerendeels keurig en zwaar gebonden.

De Loterij zal bestaan uit 200 loten, ieder ad *f* 25.

Een uitvoerige Catalogus is te bekomen, en de Bibliotheek dagelijks te bezigtigen bij

(2114) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Indische Staatsbladen 1855.

(NOMAN-EDITIE).

Pas ontvangen en te bekomen ad *f* 3.

Voorts

De **Indische Staatsbladen** 1816 t/m 1845 in lederen band *f* 30.

Idem, de jaargangen 1846 t/m 1855 in lederen band *f* 30. Hoofd-Depôt te Batavia bij

VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Mede bij bovenstaande verkrijgbaar: 1 fraai geconserveerd en gebonden exemplaar, *de Indische Staatsbladen* 1816 t/m 1855, **officiële uitgaaf** ad *f* 80.

(2115)

Boekhandel *Lange & Co.*

KOKKIE BITJA.

mede bij alle andere boekhandelaren verkrijgbaar.

Prijs *f* 3. Franco per post *f* 4. (2139)

Van Haren Noman & Kolff, Batavia.

Littérature Française.

Victor Hugo. Oeuvres Oratoires.
Chateaubriand, Oeuvres complètes.
Dumas, Chemie organique et inorganique, 8 vol, avec 2 atlas.
Thiers, Revolution française.
Imitation de Jésus Christ.
Beranger, Chansons, beau volume doré.
Troplong, Donations et Testaments.

Edition *Hetzel* de Romans nouveaux. La Martine, G. Sand, A. Dumas, Ch. de Kock, Sand, Foudras, Montepin et d'autres.

Astronomie Populaire en Tableaux Transparents, sur un plan tout nouveau. (2179)

Librairie de H. M. van Dorp, à Batavia.

Nouveautés Littéraires.

Victor Hugo, les Contemplations, 2 vol. Autrefois 1830—1843. Aujourd'hui 1843—1855.

Paris et les Parisiens au 19me siècle, avec grav.

Vancher, Études critiques sur le traité du sublime et sur les écrits de Longir.

Bresnier, Cours pratique et théorique de la langue Arabe.

Emion, Législation jurisprudence et usages du commerce de Céréales.

Montalembert, de l'avenir politique de l'Angleterre.

Dufour, Histoire de la prostitution chez tous les peuples du monde, 6 vol.

Deslys, un Zouave; **Foudras**, les veillées de St. Hubert. **Barbara**, l'assassinat du Pont-rouge. **Carlén**, un brillant mariage. **Peacock**, Maid Marian. **Dumas**, les grands hommes en robe de chambre. **Sue**, le diable médicin. **Houssaye**, les comédiennes. **De Gondrecourt**, un vieux garçon. **Balsac**, les petits bourgeois. **Dash**, la dernière fleur d'une couronne, etc., etc.

Livres pour la jeunesse et l'adolescence, illustrés, richement reliés.

Romans Illustrés,

Oeuvres de Walter Scott, Jacob, Sue, Dumas, Balsac, Chateaubriand, Victor Hugo, Foudras, Ricord, etc., etc. (2170)

Wordt beleefdelijk te koop of in leen verzocht

De Werken en Dagen

van **HESIODUS.**

vertaald door Professor *D. J. van Lennep.*

(2181) H. M. VAN DORP.

H. M. van Dorp, te Batavia.

Fraai Vergulde Lijsten,

van verschillende grootte met Glas.

Teekenvoorbeelden.

Faber's Teeken- en Schrijfpotlooden, Magazijn- en Timmermanspotlooden, Pastel stiften in diverse kleuren.

Decalqueer linnen, Conté, Engelsch patent **Gomme Elastique**, **Teeken- en Verwdoozen**, fraaije soorten van wit en blaauw **Vergé- en Damassé Post**, **Schrijfcassetten**, **Reis- en Eet-Nécessaires**, **Reiszakken**, enz., enz. (2155)

VERTREKKENDE PERSONEN.

J. M. Tissot Jr. (2147)

---

verbannen. Hij moest haar eindelijk tot hare geruststelling beloven, dat hij zijne bevrijdster voortaan niet meer zoude bezoeken. Edoch, hij zette die bezoeken in het geheim voort; want met tooverachtige banden voelde hij zich tot het lieve kind getrokken, welks echtgenoot eenige liefde hij scheen te zullen worden. Zoo drukte hij den pijl nog steeds dieper in haar hart. Het arme meisje overtuigde zich van zijne liefde, en indien de Luines nog eenige schreden verder ging, zou haar arm hart gebroken worden. Zoo vergat hij den eed, dien hij eens vader Briffaud had gezworen: dat hij dit schoone meisje door geene misleiding immer zoude krenken. Hij vergat dien eed, weggesleept door het aangenaam gevoel, zich door dat meisje, hetwelk zulk eene verwonderlijke psychologische verschijning was, bemind te zien.

In het holst van den nacht tikte hij aan het venster des gevangenbewaarders, en de oude Briffaud deed hem open, bekommerd wegens de uitkomst dier veelvuldige bezoeken, maar toch verheugd wegens de ontwikkeling van zijn kind, dat geestelijk en ligchamelijk hoe langs zoo meer toenam, en dat hij door geene beperking mogt krenken. Immers Pelagie kon haar geluk naauwelijks bevatten, als Charles de Luines kwam en met haar praatte en schertste.

De maarschalk d'Ancre deelde zijn wantrouwen wegens den klimmenden invloed des weder aangenomen gunstelings aan de koningin mede. »Tot nu toe, zeide de koningin, schijnt hij mij nog niet gevaarlijk toe. Hij kan het echter worden. In mijne tegenwoordigheid heeft hij met den koning over niets anders gesproken dan over hunne nieuwe manier van jagen. Ik heb nog geen woord over politiek of over de omstandigheden aan het hof van hem gehoord. Hij is nog te jong tot intriguant en schijnt alleen voor het genoegen van zijnen monarch te leven. Of dat echter altijd zoo zal blijven, dit is eene andere vraag. Wij moeten op ons geluk ons vertrouwen stellen.

— De Luines mint mijne nicht, antwoordde de maarschalk, doch, ook tegen haar is hij volgens hare eigene verzekering altijd geheimzinnig. En toch vrees ik dat hij zeer gevaarlijk zal kunnen worden.

— Geef haar aan hem tot vrouw en gij verbindt hem aan u. Geloof mij, maarschalk, de korte gevangenis heeft hem bevreesd gemaakt en hem verstandig doen worden.

— Ik heb er ook reeds zoo over gedacht, uwe majesteit! Er is echter nog eene bedenking, die mij in den weg treedt, en die ik later de eer zal hebben mede te deelen.

— De koning zou dan, zeide Maria van Medicis peinzend, zijnen lieveling niet verliezen en deze zoude met ons in verbindtenis treden.

— Mijne nicht moet zich voegen naar het bevel mijner genadige koningin, antwoordde d'Ancre; maar misschien zou met haar nog een hooger doeleinde te bereiken zijn. De koning beschouwt mijne nicht met welwillende blikken, en....

— Gij wildet, viel Maria hem met levendigheid in de rede, den gunsteling door 's konings ijverzucht doen vallen? Voortreffelijk bedacht, maarschalk! Dat zou zeker tot het doel brengen. Wij zelven durven het niet wagen, zonder den koning tot weerstand aan te zetten, om voor de tweede maal de hand in het spel te hebben, als het er op aan komt den chevalier andermaal te verwijderen. Is het zoo niet, Concini?

— Zoo is het, mijne koninklijke gebiedster! antwoordde de maarschalk, zijne eigenlijke bedoelingen, die wij kennen, verbergende. Voor als nog moeten wij ons daarbij bepalen, den chevalier scherp maar niet in het oogloopend te laten bespieden, om den koning niet op nieuw gaande te maken. Zijn wij daarvan zeker, dat hij eene zamenzwering beraamt, zoo wordt den argwaan des konings spoedig in beweging gebragt en zijn tegenstand gemakkelijk overwonnen. Want altijd is mijne aangebedene koningin de koningin-moeder en regentesse van dit land en zal het blijven.

(*Wordt vervolgd.*)

Het vertrek der stoomboot **LANGAN LAMONGAN** is bepaald als volgt:

Van Batavia naar Samarang

den 5, 15 en 25 van iedere maand.

Van Samarang naar Batavia

den 10, 20 en 30 van iedere maand.

Adres

(2162) MACLAINE, WATSON & Co.

Het stoomschip *Banda* zal den 11den dezer naar **Soerabaya** via **Samarang** vertrekken, doch **Cheribon NIET aandoen.**

Voor Vracht en Passage adressere men zich bij

(2167) W. CORES DE VRIES.

Batavia, 6 September 1856.

Het stoomschip *Macassar* zal in stede van den 7den, **den 10den dezer naar Borneo's Westkust** vertrekken.

Voor Vracht en Passage adressere men zich bij

(2168) W. CORES DE VRIES.

Batavia, 6 September 1856.

Passage naar Nederland. wordt aangeboden per het extra snelzeilend Ned. Barkschip **MARIA DIEDERICA**, kpt. **A. van Marion.** Genoemden bodem bijzonder goed tot den overvoer van passagiers ingerigt, voerende eenen bekwamen Scheeps-doctor, zal vermoedelijk tegen het laatst gedeelte dezer maand direct van hier naar Rotterdam vertrekken.

Voor nadere informatien gelieven men zich te vervoegen bij den gezagvoerder in het Hotel der Nederlanden, dan wel bij de agenten.

(2175) LANDBERG, BEZOET DE BIE & Co.

BATAVIA.

Volgens de laatste tijdingen uit de Lampongs is het eindelijk tot een gevecht gekomen en hebben onze wapenen aldaar op nieuw gezegevierd.

Reeds in vroegere nommers van ons blad, vindt men een relaas van het aldaar voorgevallene tot op den 21 Augustus. Op den 22sten kwam eene menigte mannen, vrouwen en kinderen uit het gebergte terug. Zij zagen er armoedig en haveloos uit. De eerstgenoemden moesten als blijk van onderwerping hunne wapens nederleggen, waarop zij naar hunne woningen konden terugkeeren.

Den 23sten marcheerden de 5de compagnie en de scherpschutters, benevens het hoofdkwartier, naar Tjanti om in te schepen. De praauwen, waarmede zulks moest worden bewerkstelligd, waren bijna allen in den voorgaanden nacht door hooge zeeën en zwaren wind zoodanig geteisterd, dat zij daartoe niet meer bruikbaar waren, zoodat alleen het hoofdkwartier zich in sloepen inscheepte en de troepen den marsch te land over Kabander naar Way Orang voortzetten. Bij aankomst op laatstgenoemde plaats, was het hoofdkwartier reeds daar gevestigd en werd den 24sten met de aldaar vereenigde magt tot aan Negeri voortgemarscheerd en de togt den 25sten tot Koenidjaja voortgezet. Op dien togt kwam dit gedeelte der expeditie door Kalau, alwaar de majoor Boon van Ostade met de 1ste compagnie en eenige sappeurs en artillerie post had gevat. Iets verder in de kampong Peningahan bevond zich de majoor Nauta met de 2de en 6de compagniën.

Bij aankomst te Koenidjaja vervoegde zich de pangerang van Telok Beton bij de troepen met eenige zijner manschappen, die, met geweren gewapend, eene gele sjerp om het lijf droegen. Hij bragt drie gevangenen mede, behoorende tot de muitelingen. Den 26sten togen de scherpschutters van Koenidjaja naar Kalau, om met de 1ste compagnie eene verkenning te doen. Den 27sten sloeg des morgens ten 4 ure de reveille, om 5 ure werd er appel gehouden en onmiddelijk daarop marcheerden de troepen voort. De pangerang van Telik Beton was reeds den vorigen dag vertrokken, twee der gevangenen medenemende om de kampong Katimbang, de verblijfplaats van Radhen Intan, aan te wijzen; een hunner trachtte op den marsch derwaarts te ontsnappen, doch werd op de plaats doodgeschoten. De derde gevangene werd, goed verzekerd, aan de spits der troepen geplaatst; daarop volgden het hoofdkwartier, de voorwacht, de hoofdtroep, toen de koelies met vivres en ammunitie en eindelijk de achterwacht. De marsch was hoogst moeijelijk en afmattend en ging door dikbegroeide struiken en bosschen, berg op berg af, over groote rotssteenen, dan weder langs met het oog onpeilbare ravijnen. Na eenigen tijd aldus te zijn voortgemarcheerd, vielen er verscheidene zware en ligte schoten en stootte de voorhoede op de daar opgeworpene benting Galah Tanah; de scherpschutters met de 2de compagnie beproefde een aanval, de marsch werd versneld, de stormenrsch geslagen en weldra drongen de troepen met de bajonet de versterking binnen. Op den top van dit gebergte lag nog eene andere versterking, Pamattang Sentak genaamd. De scherpschutters togen derwaarts, beklommen een digt begroeiden heuvel en dreven van daar de vijanden door hunne welgerigte schoten, die menig der laatsten het levenslicht uitbliezen, uit die versterking, terwijl intusschen de voorhoede en eenige andere troepen, onder de kapiteins Weitzel, Speltre en Kohler, hen zoo ver mogelijk vervolgden. De hoofdtroep verzamelde zich weder en vervolgde het voort, steeds met dezelfde terrein-moeijelijkheden als hier boven ezegd is te worstelen hebbende, tot op den top van het gebergte, waar eindelijk de gezochte kampong Katimbang gevonden werd. Deze kampong bestond slechts uit eenige hutten van hout en klapperbladeren en scheen alleen tot eene tijdelijke verblijfplaats te zijn opgerigt. Daar werden eenige lilla's, een aantal geweren en lansen, eene beduidende hoeveelheid buskruid en kogels, gelijk ook verscheidene karbouwen, schapen, eene menigte pluimvee, en bergplaatsen, ruim voorzien van rijst, zout en olie, in een woord van alles, wat tot het onderhoud eens legers voor een geruimen tijd benoodigd is, gevonden. Op zijne vlugt liet de vijand dit alles in den steek.

Bij de eerste aanvallen der scherpschutters onder kapitein Weitzel, werd een Europeaan gedood, twee onderofficieren en drie manschappen derzelven zwaar en ligt gekwetst. Ook sneuvelden er nog een Inlandsch sergeant en een soldaat, en werden eenige Inlandsche manschappen gewond. De vijand scheen goed te kunnen mikken. Een eerste luitenant der genie, die met eenige sappeurs vooruit gevlogen was, om de verhakkingen der sterkten door te kappen, werd de sabel uit de hand aan stukken, de geweren van twee scherpschutters mede aan stukken en de loop van dat van een derde krom geschoten. De vijand, die veel geleden schijnt te hebben en zijne dooden in de ravijnen wierp, schoot uit zijne lilla's met allerlei tuig, onder anderen met glas en steenen, doch niets wederhield de dapperheid onzer troepen; zij rukten voorwaarts en officieren en manschappen onderscheidden zich, in weerwil hunner groote vermoeidheid, op de eervolste wijze. Na het gevecht bleven zij gezamenlijk dien dag in de kampong Katimbang, bragten daar een zeer kouden nacht door, en den 28sten keerden alle compagnien naar de vroeger door haar bezette kampongs terug, met uitzondering van de 4de, die op den bergtop te Katimbang bezetting bleef houden, terwijl de 2de compagnie aan deszelfs voet gelegerd werd, om de gemeenschap met hun hoofdkwartier te onderhouden en patrouilles en verkenningen te doen.

Naar men zegt zullen de troepen als nu eenige dagen uitrusten en de togt tegen den vijand daarna worden voortgezet.

— Men meldt ons van Buitenzorg, dd. 8 September: Zeker inlander, genaamd *Letiek*, was gehuwd geweest met de dochter van den landbouwer *Bapa Salima*, in de kampong *Tjioentjal*, op *Tjilengsie* in het Buitenzorgsche, doch was sedert een jaar van haar gescheiden. Hij scheen echter berouw daarover te gevoelen, want den 29sten Augustus jl., vervoegde hij zich bij haar en deed haar het voorstel, om weder zijne echtgenoote te worden.

Zij antwoordde, dat zij hiertoe niet ongenegen was, onder de voorwaarde evenwel, dat hij, *Letiek*, bij haar kwam inwonen. Hiertoe was hij echter niet over te halen, en verwijderde, zich kort daarop, blijkbaar wrevelig op *Salima*.

In den nacht van Zaturdag op Zondag, den 31sten daaraanvolgende, kwam hij te middernacht in de kampong terug.

Hij drong, met een *gollok* en een *piso raoet* gewapend, de woning van *Salima* binnen en weldra deed laatstgenoemde den omtrek van haar hulpgeschrei weergalmen. *Bapa Salima*, haar vader, schoot toe, zag in een oogwenk het voorvallende, wierp zich op den moorde naar en ontwrong hem den gollok. Zoo als gezegd is, had *Letiek* nog een piso raoet, waarmede hij zich toen begon te verweren. Beiden bragten elkander belangrijke wonden toe. Ook *Ma Salima* werd door *Letiek* zwaar gewond, doch weldra kwamen de kampong bewoners ter hulpe snellen, en mogt het gelukken, den razende te grijpen. De gewonden werden naar de hoofd plaats gebragt en aldaar ter verpleging in het ziekenhuis opgenomen.

Volgens bekomene mededeelingen, heeft *Salima* 8 wonden bekomen, waaronder een in de linker zijde, die tot het ingewand is doorgedrongen. *Ma Salima* heeft een houw met den gollok op den regter arm gekregen, die tot op het been is doordrong. *Bapa Salima's* handen zijn ijselijk verwond: eenigen der vingers zijn half doorgesneden, doordien hij, den gollok aan zijn gewezen schoonzoon willende ontwringen, dien bij het scherpe gedeelte heeft aangevat. *Letiek* eindelijk is er mede slecht afgekomen. Hij heeft 3 wonden aan het hoofd en een in den buik, zoodat de ingewanden zigtbaar waren. Zoo wij vernemen bestaat er echter voor hen nog hoop op levensbehoud.

Bij de *Javasche Courant* van heden is gevoegd eene opgave van den stand van het rijstgewas, onder ultimo Julij j. l., waaruit blijkt dat dezelve was:

buitengewoon gunstig in de residentiën Batavia, Passoeroean en Patjitan;

bijzonder gunstig in de residentie Soerabaya;

zeer gunstig in de residentiën Preanger Regentschappen, Cheribon, Tagal, Pekalongan, Japara, Bagelen, Kadoe, Madioen en Kediri;

gunstig in de residentiën Bantam, Buitenzorg, Samarang, Rembang, Probolingo, Bezoeki, Banjoewangi en Banjoemaas;

vrij gunstig in de residentie Krawang.

Van de residentiën Djocjocarta en Soeracarta zijn geene opgaven ontvangen.

Riouw. Den 8 Augustus jl. vielen er op Poeloe Battam, meer bepaald te Soengi-Panna, gewelddadigheden onder de chinezen voor.

Het bestuur te Riouw, daarvan onderrigt, zond onmiddelijk twee kruisbooten en twee gewapende sampangs-pandjang, onder aanvoering van den inlandschen schrijver, vroeger gezaghebber over eene kruisboot, Aboe-Hassan, naar Soengi-Panna, met last om den stand van zaken aldaar op te nemen en om zich van de schuldigen, des noods door middel van wapenen, meester te maken.

Den 10 Augustus kwam deze magt voor de monding der Soengi-Panna, die voor de kruisbooten niet bevaarbaar is.

Aboe-Hassan, vergezeld van radhen Soeria-dhi Ningrat en gevolgd door acht met geweren gewapende manschappen van de kruisbooten, begaf zich daarop in eene sampang-pandjang, waarin hij door Hadji-Ibrahim, vergezeld van eenige opvarenden der vaartuigen van Penjingat, werd nagevolgd.

Aan land gekomen bereikten zij, tegen 4 ure in den namiddag, Pangkalan en aldaar de bangsal (schuur) waarin zich de kwaadwillige chinezen ophielden. Bij hunne aankomst werden zij door een honderdtal sterk gewapende chinezen aangevallen, die, niettegenstaande Aboe Hassan hen vermaande om geene vijandelijkheden te plegen, een goed onderhouden vuur op hem en zijn manschappen rigtten.

Daarop begonnen ook de onzen het vuur te openen doch Aboe-Hassan, wel begrijpende dat hij op die wijze met zijne weinige manschappen geen meester van het terrein zoude blijven, besloot om de chinezen met de bajonet en de blanke wapens te bestrijden.

De vijand was echter niet te naderen dan over eene lange, slechts ééne plank breede brug.

Aboe-Hassan en zijne manschappen werden hierdoor evenwel niet afgeschrikt; maar vooraf gegaan door ... genoemden en van nog een paar mannen van Penjingat gevolgd, vielen zij de chinezen met zulk eene snelheid aan, dat deze al spoedig op de vlugt gingen met achterlating van vijf dooden.

Van de onzen bekwam slechts Aboe-Hassan eene ligte kneuzing aan den regterarm.

Terwijl de manschappen der kruisboot de chinezen nog eenigen tijd achtervolgden, werd door het volk van Penjingat de bangsal der kwaadwilligen geplunderd en een groote buit aan wapenen, amunitie, levensbehoeften enz. gemaakt.

Op het berigt van deze ontmoeting, den 11 Augustus werden door het bestuur nog 2 sampangs-pandjang met 12 geweerdragende manschappen der kruisbooten en eenige amunitie ter versterking gezonden.

At de punten van Poeloe-Battam, waar de kwaadwilligen zich volgens geruchten ophielden, werden alstoen onderzocht, doch nergens heeft men hen meer aangetroffen.

Door de onzen zijn nog drie praauwen buit gemaakt, waaronder twee poekats, waarmede de verdreven chinezen grootendeels op Poeloe-Battam zijn aangekomen.

Door de kwaadwilligen zijn zeven, binnen de grenzen van Soengi-Panna gelegen, bangsals verwoest, de bij deselve behoorende peper- en gambieraanplantingen zijn gespaard gebleven. De kwaadwilligen tot de Sé-Tan (geslacht) behoorende, werden volgens opgave aangevoerd door zekeren Tan-Djising, die zich in de laatste tijden te Singapore moet hebben opgehouden en zich daar, zoo men veronderstelt, voor de onderneming tegen Soengi-Panna heeft uitgerust.

Zekere Tan Amoei, die Tan Djising in rang moest opvolgen, werd onder de lijken der verslagenen herkend.

Van 8 bangsals had het volk — behoorende tot de Sé-Tan — zich openlijk bij de kwaadwilligen aangesloten.

(*Jav. Cour.*)

NEDERLAND.

Men leest in de *Staats Courant*:

»De gevolmagtigden der mogendheden, welke op het congres te Parijs zijn vertegenwoordigd geweest, hebben aldaar op den 16 April 1856 gegeven de navolgende *verklaring.*

»De gevolmagtigden, die het tractaat van Parijs van 30 Maart 1856 onderteekend hebben, in conferentie vereenigd zijnde,

»In overweging nemende, dat het zeeregt in tijden van oorlog gedurende lang tijd het onderwerp van betreurenswaardige geschillen is geweest;

»dat de onzekerheid omtrent het regt en de verpligtingen ten deze, tusschen de onzijdige en de oorlogvoerende staten tot verschil van meeningen aanleiding geeft, waaruit ernstige moeijelijkheden en zelfs botsingen kunnen voortvloeijen;

»dat het bij gevolg nuttig is, ten aanzien van een zoo belangrijk punt een eenvormig stelsel aan te nemen;

»dat de op het congres te Parijs vergaderde gevolmagtigden niet beter aan de bedoelingen hunner gouvernementen kunnen beantwoorden, dan door te beproeven om in de internationale betrekkingen vaste beginselen te dezen aanzien in te voeren.

»Zoo zijn de voorzegde gevolmagtigden, als behoorlijk daartoe gemagtigd, overeengekomen, om zich onderling omtrent de middelen tot bereiking van het doel te verstaan, en hebben, na het dienaangaande te zijn eens geworden, de volgende plegtige verklaring vastgesteld:

»*Ten eerste:* De kaapvaart is en blijft afgeschaft.

»*Ten tweede:* De onzijdige vlag dekt de vijandelijke koopwaren, met uitzondering van de oorlogs-contrabande.

»*Ten derde:* De onzijdige koopwaren, met uitzondering van oorlogs-contrabande, kunnen, ook onder vijandelijke vlag varende, niet in beslag worden genomen.

»*Ten vierde:* De blokkaden moeten, om verbindend te wezen, effectief zijn, dat is: zij moeten gehandhaafd worden door strijdkrachten, die voldoende zijn om met der daad den toegang tot de kusten des vijands te beletten.

»De gouvernementen der ondergeteekende gevolmagtigden verbinden zich, om deze verklaring ter kennis van de staten te brengen, die niet tot deelneming aan het congres te Parijs geroepen zijn geworden, en hen uit te noodigen zich daarmede te vereenigen.

»Overtuigd dat de beginselen, welke zij hierboven hebben vastgesteld, niet dan met dankbaarheid door de geheele wereld zullen worden aangenomen, ... de ondergeteekende gevolmagtigden niet, ... hunner gouvernementen, om ... erkenning daarvan te bevorderen, ... den besten uitslag bekroond worden.

»De tegenwoordige ... verklaring is en zal alleen van verbindende kracht ... tusschen de mogendheden, die tot haar zullen ... toegetreden.''

Deze verklaring is door de mogendheden, welke haar hebben onderteekend, ter kennisse gebragt van al de regeringen, die geen deel aan het opgedacht congres hebben genomen, met uitnoodiging om tot de daarin vastgestelde beginselen te willen toetreden.

Wij vinden ons thans in staat gesteld het antwoord mede te deelen, hetwelk op die uitnoodiging door de nederlandsche regering aan de britsche, fransche, oostenrijksche, pruissische, russische, sardinische en turksche gezantschappen, te 's Gravenhage geaccrediteerd, onder dagteekening van den 7 Junij, is gegeven:

(*Vertaling*). »De ondergeteekende, minister van staat

BIJVOEGSEL

behoorende bij den

JAVA-BODE,

van Zaturdag 6 September 1856, No. 72.

en van buitenlandsche zaken, heeft de eer gehad te ontvangen van den heer.... een mededeeling der verklaring. welke in de conferentie te Parijs den 16den April 1856, namens hunne respective regeringen, door de gevolmagtigden, die het tractaat van 30 Maart deszelfden jaars hebben geteekend, is gedaan, en welke betrekking heeft tot het zeeregt in oorlogstijd.

»Gelijke mededeeling is ook aan den ondergeteekende gedaan door de andere gezantschappen der mogendheden, onderteekenaars van het tractaat van 30 Maart, te 's Gravenhage geaccrediteerd.

»Bij die mededeeling was gevoegd de uitnoodiging om tot de voormelde verklaring toe te treden.

»De regering van Z. M. den Koning der Nederlanden heeft deze mededeeling ontvangen met eene voldoening, geëvenredigd aan het werk van hooge beschaving, dat door de aanneming met algemeene stemmen der in de verklaring vervatte grondbeginselen, door de parijsche conferentie tot stand is gebragt.

»Die grondbeginselen zijn overigens steeds door de Nederlanden gehuldigd geworden.

»De ondergeteekende beijvert zich mitsdien, ingevolge de bevelen des Konings, zijnen doorluchtigen meester, en in Hoogstdesselfs naam, te verklaren, dat toegetreden wordt tot de gezegde verklaring van 16 April, daarbij de hoop uitdrukkende, dat de aanneming der in dezelve vastgestelde beginselen algemeen zijn zal, en dat de handhaving van deze nimmer eenige staking zal ondergaan.

»De ondergeteekende heeft eene gelijk luidende nota doen toekomen aan de andere heeren vertegenwoordigers der mede-onderteekend hebbende mogendheden.

»Hij verzoekt.... de ontvangst dezer te willen melden en de verzekering aan te nemen enz. (*get.*) »*van Hall.*''

ENGELAND.

Londen, 21 Junij. Door den minister van oorlog is het effectief des britschen legers vastgesteld. Met inbegrip van het leger in Indië en de kolonien, zal Engeland eene krijgsmagt hebben van 140.000 man, waarvan 9000 man cavalerie, 20.000 man artillerie, 7000 man gardes, 53,000 linie-soldaten, infanterie, enz. Laatstgenoemd wapen zal gelijkelijk tusschen Groot-Brittannië en de kolonien verdeeld zijn; 40 regimenten zullen in het land zelf en 41 in de koloniën garnizoen houden.

Londen, 22 Junij. Een groot schandaal zal eerlang voor de assises worden behandeld. Nabij de stad Bridgewater staat een soort van vrouwenklooster, de *Agapemone*, of »de toevlugt voor de liefde'' geheeten, en bestuurd door een priester Prince genaamd. In dat klooster werden geene andere personen dan rijke, jonge en schoone erfdochters opgenomen. Dezer dagen is eene dier kloosterjuffers uit de *Agapemone* ontsnapt, om zich te gaan verdrinken in een naburigen vijver, alwaar men haar lijk vond met een papier, waarop deze woorden waren geschreven: »Heden is de dag mijns oordeels. Mijn hart is van steen en bemint Christus niet. Hadde ik Hem bemind, Zijne woorden zouden mij gered hebben.'' Niets meer. Onmiddelijk werden nasporingen gedaan, en al ras bleek het dat de Christus, waarvan sprake is, niemand anders is dan de priester Prince, die zich bij zijne gevangenen voor den vertegenwoordiger Gods op aarde uitgaf en van het bijgeloof en de onervarenheid dier arme meisjes misbruik maakte, om ze te berooven en, naar men zegt, aan de schandelijkste ontucht prijs te geven. Sedert lang werden onder het publiek allerlei nadeelige geruchten omtrent de *Agapemone* verspreid. De regering, die steeds geaarzeld had, uit vrees van de hand aan de godsdienst te slaan, heeft thans vervolging bevolen.

Londen, 23 Junij. De koningin heeft eergisteren op Buckinghampaleis een capittel der Bad-orde gehouden en alstoen onder anderen den generaal-majoor sir William Fenwick Williams van Kars, den eersten lord der admiraliteit sir Charles Wood, den admiraal sir James Alex, Gordon, enz., tot leden dier orde verheven.

— Men vreest, dat het Amerik. schip Ocean Queen met ruim 100 menschen te gronde is gegaan. Op den 8sten Febr. vertrok het van Londen naar New-York, en na den 15den, toen het in goeden staat bij Wight was zeilende, heeft men niets van hetzelve vernomen; er is dus alle reden om te onderstellen, dat het even als de Pacific door het ijs in den Oceaan is verbrijzeld en te gronde gegaan.

— Ll. Vrijdag avond deden 8 arbeiders zich uit eene steenkolenmijn nabij Dudley naar boven halen, toen plotseling de ketting brak en de ongelukkigen van eene hoogte van 46 ellen nederstortten, ten gevolge waarvan allen, nagenoeg op hetzelfde oogenblik, den geest gaven.

Londen 24 Junij. In het legerkamp van Aldershot, is Zaturdag jl. tusschen de Duitsche en Engelsche troepen een geschil begonnen, dat weldra een ernstig aanzien verkreeg; men vocht met messen, stokken, steenen en bajonetten, waardoor verscheidene strijders zoodanig werden gekwetst, dat zij naar het hospitaal moesten worden gevoerd. Gisteren namiddag heeft zich de twist hernieuwd, doch is ditmaal spoedig gedempt. Men gelooft, dat de orde niet duurzaam zal behouden worden dan na de geheele verwijdering der Duitschers.

Londen, 25 Junij. Ten gevolge van het aanhoudend gebrek aan vrouwelijke dienstboden in Australie, heeft het gouvernement bekend gemaakt, dat het voornemens is vrijen overtogt te verleenen aan ongehuwde in Engeland geboren vrouwen, welke naar Australie mogten willen vertrekken.

— De generaal-majoor Sir W. F. Williams is benoemd tot commandant der artillerie te Woolwich, in plaats van den aftredenden generaal-majoor Whinyates.

Londen, 26 Junij. De Koningin heeft eene levensgroote photografische beeltenis van den generaal-majoor Sir W. F. Williams doen vervaardigen, voor Hoogstd. eigene verzameling. De generaal is gekleed in de uniform, welke hij droeg tijdens het beleg van Kars.

Londen, 27 Junij. Laatstl. Dingsdag avond, omstreeks middernacht, heeft Hr. Ms. oudste dochter, bij het aansteken eener waskaars, het ongeluk getroffen, dat eene vonk op hare kanten mouw viel en deze in een oogenblik van de hand tot aan den schouder deed ontvlammen. H. K. H. betoonde veel tegenwoordigheid van geest en slaagde er in het vuur uit te dooven, doch niet dan nadat de arm zoodanig geblakerd was, dat de Prinses gedurende eenige dagen hare kamer zal moeten houden.

— De gemeenteraad der City van Londen heeft gisteren besloten, aan den generaal Williams het burgerregt, alsmede een eeredegen, ter waarde van 100 guinjes, aan te bieden.

— De onlangs overleden Hr. Samuel Gurney (van de firma Gurney & Co.) heeft 2,250.000 £st. nagelaten, nadat hij eerst aan elke zijner vier dochters 100,000 £st. had gegeven.

BELGIE.

Te Antwerpen is dezer dagen verspreid het volgend manifest van het *Nederlandsch Kunstverbond*, ter gelegenheid van 's Vorsten 25 jarige Troonsbeklimming:

België nadert eerlang een gewigtig tijdstip, dat, blijkens alle voorteekenen, met eene opbruisende vreugde zal gevierd worden, daar het staatsbestuur alles inspant, om dit jubelfeest zoo veel mogelijk een algemeen nationaal karakter te geven. Wij bedoelen den 25sten verjaardag van 's vorsten troonsbeklimming.

Luidruchtig, schitterend inderdaad zal men den 21sten Julij huldigen.

En als de Koning, bejegend door zoo vele wenschen van heil, omringd door gansch eene jubelende natie, zich mogt verbeelden, dat er niets meer ontbreekt aan het geluk zijns volks, mogen wij hem dit vertoog voor oogen leggen.

Waal die *vijf en twintig jaren* hebben bij den Vlaming, bij elken waren Zuid-Nederlander, geen onverdeeld gevoel tot jubelen opgewekt.

En trouwens, wat mogen, wat kunnen wij doen, wanneer het kanon den dag zal aankondigen, dien wij zoo gaarne *zouden* maar niet kunnen vieren. Wat kunnen wij doen?... Enkel God danken, dat Hij ons 25 jaren rust en vrede geschonken heeft, vrede, die dan ook elken geesel, elke plaag, al de ellende, die het volk beproefde, eenigzins dragelijk maakte; maar tevens zal er in onze ziel eene stem zijn, de stem der nationaliteit, die ons zegt:

Sinds *vijf en twintig jaren* zijt gij, Vlamingen, miskend, verdrukt en vernederd.

Sinds *vijf en twintig jaren* wordt gij in eene vreemde taal aangesproken, gehoord, gevonnisd en geregt.

Sinds *vijf en twintig jaren* hebt gij Fransch geld, een Fransch hof, eene Fransche wetgeving, een Fransch bestuur, een Fransch leger, een Fransch geregt; — alles wat tot de uitroeijing uws geslacht leiden kan.

Reeds *vijf en twintig jaren* vraagt gij te vergeefs een regt, dat u de Grondwet toekent: »Gelijkheid voor allen en in alles.''

Sinds *vijf en twintig jaren* heeft de regering alles aangewend om, onder den steeds groeijenden Franschen invloed, dat eenige te versmoren wat u nog als Nederlander overbleef: uwe taal — het vaderland der ziel.

Sinds *vijf en twintig jaren* zijt gij vreemdelingen op uwen eigenen grond.

Wanneer die dag aanbreekt zal alles ons zeggen: Jubelt zoo gij den vorst, bemint want het is heden 25 jaren, dat Hij het staatsroer in zijne wijze handen heeft. En de stem in ons binnenste zal antwoorden: Wij beminnen wel den vorst, dien de Voorzienigheid ons heeft toegezonden; wij beminnen onze instellingen, onze regering — maar worden wij wederkeerig bemind?

Tijd en ondervinding hebben die vraag reeds lang opgelost.

Sinds *vijf en twintig jaren* is de Waal het bevoorregt, bedorven kind der regering — de Vlaming verstooten en miskend.

Voor den eenen is alles te verkrijgen, omdat hij door zijne geboorte slecht Fransch kent; voor den anderen is niets te bekomen, omdat het lot hem eene Vlaamsche moeder gaf.

Weest Fransch, roept men ons toe, en alles zal gedaan zijn!

Ha! weest Fransch! verbastert u!

Verbrandt uwe geschiedenis!

Verloochent uw voorgeslacht!

Laat u van uwen wortel rukken, waarop gij voor eeuwen gegroeid zijt!

Verliest al wat den Nederlander kenmerkt!

Verkoopt het vaderland uwer ziel!

Vergeet uwe afkomst, den roem, dien gij in vorige eeuwen als Vlamingen gewonnen hebt, en — alles zal gedaan zijn!...

En wat zouden wij dan meer zijn dan Negers in eene planterij, dan de Indianen in eene Engelsche kolonie? — Die wonen ook in hun geboorte land, maar hoe wonen zij er?

Ach, hoe gaarne zouden wij den vorst bewijzen onzer diepe verkleefdheid geven, indien wij met ieder jaar zijner regering onzen zedelijken ondergang niet gevoeld hadden, indien wij, met den vijf-en-twintig jarigen jubel zijner troonsbeklimming, niet tevens het 25ste jaar onzer verdrukking, der miskenning onzer heiligste regten, ja bijna de lijkdienst van ons moreel volksleven te vieren hadden.

Wel is het ons een troost te gelooven, dat zijne vaderlijke genegenheid niet onverschillig voor onze billijke eischen bleef, en zoo de regering minder of wel *meerder* constitutioneel ware, ons meer regt zoude gedaan worden, — maar die troost helpt ons niets. Al valt onze beschuldiging regtstreeks op de regering, op de vertegenwoordigers der Vlaamsche provincien, die onder het opzigt van taal geen greintje nationaal eergevoel bezitten, of hetzelve niet met moed durven verdedigen, toch kunnen wij niet jubelen om het verloop van vijf-en-twintig jaren, en tevens duidelijk zien, dat, na nog zoo een tijdperk, er ons niets meer zal overblijven van al wat een volk eigendommelijk kenmerkt?

Immers ook heeft men den kinderen des troons het heiligdom onzer volksgrootheid niet geopend? Zij kennen geen Nederduitsch! en zullen dus later met onze kinderen als vreemdelingen omgaan, want de moedertaal zal hun den band der verkleefdheid niet om het hart gelegen hebben. Alles voorspelt ons, dat wij na weinige jaren, in plaats van een vrij en eigen volk, een bespottelijk naäapsel van Frankrijk zijn zullen.

Nog eens, den 21sten Julij zullen wij Gode danken, dat wij onder onzen vorst eene staatkundige rust genoten hebben, maar daarbij kunnen wij niet vergeten, dat wij onder die 25jarige regering te vergeefs gevraagd hebben, wat een vrij volk niet behoefde te vragen, wat men aan slaven niet weigert, te weten: Een bestuur in eigene taal, met erkenning van gelijk regt naast onze Waalsche landgenooten.

Ziedaar wat wij, in plaats van den gevraagden harpzang, der regering toesturen. — En hij die, of om eene ingebeelde eer, of om eene ellendige spotsom, iets anders van zijne pen verkrijgen kan, is in geweten geen dichter, in de ziel geen Vlaming! geen Nederlander!

Antwerpen, 28 *Mei* 1856.

CORRESPONDENTIE.

In ons Nommer van Zaturdag, den 13den September, zal worden opgenomen: *De Java-Bode en het Indisch Schoolblad.* (*Een laatste woord aan Heeren Schoolonderwijzers.*)

Scheepsberigten.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum	*Vlag.*	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerder*	*Van*	*Datum.*	*Naar*
Septemb. 1	Belgie	Catenax Wattel	L. Meijer	Batavia.	31 Aug.	Antwerpen
» —	Nederlandsch	Java	S. S. Dam	»	— »	Amsterdam
» —	Spaansche	Oorlogs brik Scipion.	lt. t/z Santiago	Cadix.	14 »	Manilla
» —	Nederlandsch	Macasser	H. van der Meiden	Batavia	31 »	Tjilatjap
» —	Engelsch	Earl Grey	Th. Hybert	Geelong.	17 Julij	Singapore
» 2	»	Henry Miller	K. Pals	Hongkong.	26 »	Havana.
» —	»	Foam	R. Sunley	Londen.	1 »	Shanghay
» —	Nederlandsch	Javaan	H Munnix	Amsterdam	22 Mei	Batavia
» 1	»	Schoenmakers	J. J. van Varelen	Rotterdam.	24 »	»
» —	Amerikaansch	Jane Drake	W. G. Buce	Batavia.	21 Aug.	Engeland
» —	Nederlandsch	Soetan Iskander	R. Zoutman	»	31 »	Padang.
» 2	Oldenburg	Ammerland	W. Gulken	Singapore	4 »	Bremen
» 3	Nederlandsch	Antoinette	J. H de Winter	Batavia.	2 Sept.	Rotterdam.
» 2	»	Jacob	J. C. Borger	Rotterdam.	29 Mei	Soerabaya.
» 3	Engelsch	New Era	John Chind	Londen.	....	Hongkong
» 4	Amerikaansch.	Cygnet	W. B. Graves	Boston.	....	Singapore.

Aangekomen Schepen te Batavia.

Datum.	*Vlag.*		*Namen der Schepen*	*Gezagvoerder.*	*Van.*	*Datum.*	*Agenten.*
Septemb. 3	Nederlandsch	bark	Timor	T. Agema	Dordrecht	8 Mei	B. Kopersmit en co.
» —	Nederl. Indisch	»	Kim Hensing	Lim Tjoe	Palembang.	13 Aug.	B. J Jacobs.
» —	Engelsch	brik	Wanderer	Gilbert	Sydney	....	Hunter, Houghton en co.
» —	Amerikaansch	schip	Oriental.	C. Nye	Soerabaya	30 Aug.	Maclaine, Watson en co.
» 4	Nederl. Indisch	stooms.	Koningin der Nederlanden.	J. Prins	Samarang	3 Sept.	»
» —	Nederlandsch	schip	Javaan	H. Munnix.	Amsterdam.	22 Mei	B. Kopersmit en co.
» —	Engelsch	»	Napoleon III.	R. Crawfurd	Sydney	25 Julij	Martin Dyce en co.
» —	»	»	Elisabeth en Cicelij	D. Wighton	Hobarttown	18 »	Bert Myrtle en co.
» 5	Nederl. Indisch	stooms.	Macasser	F. H. Schmidt.	Padang.	....	W. Cores de Vries
» —	Engelsch	bark	Cristina.	....	Sydney	....	Hunter. Houghton en co.
» —	Nederlandsch	schip	President Plate	C. C. Hansen	Lampongs	....	Landberg Besoet de Bie & co.
» —	»	»	Willem I	....	Hamburg	....	G Suermondt en co.
» —	»	bark	St. Jan.	G. G. Lion	Bantam.	....	de Weerdt, Ruyl en co.
» —	»	»	Maria Jacoba	Lammers	....	....	G. Suermondt en co.
» —	Zweed.	schip	Kroonprinces	Bothen	Adelaide	....	Pitcairn, Syme en co

Vertrokken Schepen van Batavia.

Datum.	*Vlag.*		*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Naar*
Septemb. 2	Z. M.	stooms.	Amsterdam	kapt. luit. t/z. A. A. de Vries.	Lampongs
» 4	Nederlandsch	bark	Pauline *	B. J. Post	Amsterdam.
» —	Nederl. Indisch	bark	So-ootban *	Sech Alie bin Banseer.	Samarang.
» 5	Nederlandsch	»	Jacoba en Christina*	J. C. Berk	»
» 6	Nederl Indisch	»	Faid Alim *	Sech Alhadie	Indramaijoe.
» —	Nederlandsch	»	Vier Gebroeders	P. J. Heken	Nederland.

In lading liggende Schepen te Batavia.

Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	bark	Louise Welhelmina	F. G. van Campen	Samarang en Soerabaya	de Weerdt Ruyl en co.
»	»	Maria Diederica *	A. van Marion		Landberg, Bezoet de Bie en co.
»	bark	Pieter Schoenmakers	van Varelen	Soerabaya.	G. Suermondt en co.
»	»	Marinus Willem *	P. van Duyn	Nederland	Maclaine, Watson en co.
»	»	Canton	H J Tweehuijs		Tiedeman en van der Burg
»	»	Staatsraad Baud	de Jong		B. Kopersmit en co.
»	»	Henriette Maria	de Boer	Amsterdam	»
»	»	John Melchior Kemper	Rosier	Wijnkoopers baai	»
»	schip	India *	d' Arnaud Gerkens	Rotterdam	Reynst en Vinju.
»	»	Zes Gezusters.	J. R. de Boer.	Rotterdam.	Maclaine, Watson en co.
»	bark	Javaan	Munnix.		B. Kopersmit en co.
»	»	Timor *.	Agema	ter bevrachting	»
»	»	Senior	K L Swart	Gof van Perzie	C. Bahre en G. Kinder.
Nederl. Indisch	»	Ellen *	Winter	Samarang	Kopersmit en co.
» »	»	Fatahool Moberak *	Mohamat Arip		»
» »	»	Hamadany *	Mackenzie	Singapore	»
» »	»	Alnoer *	Sech bin Awab Said	Samarang	B. J. Jacobs.
» »	brik	Noorfol *	Sech Basseer	Cheribon	»
» »	bark	Kim Hengsing	Lim Tjoe	»	B. J Jacobs.
» »	brik	Fida Rachman	Sech Belfagie	Indramaijoe.	D. N. Buys en co.
Engelsch	bark	Swan *.	W. Simpson	Australie.	E. Moormann en co.
»	»	Alice Brooks.	Davidson	Adelaide	Hunter, Houghton en co.
»	»	Cornubia *.	Elleson		Maclaine, Watson en co.
»	brik	Wanderer	Gilbert	Sijdneij	Hunter, Houghton en co.
Pruissisch	schip	Duisburg *	Meyer		Busing. Schröder en co.
Fransch	»	Michel Montaigne *	Gachet		»
Zweedsch	bark	Sophia *	Birus	Zweden	»
Amerikaansch.	bark	Cynthia. *	Barlett		Paine, Stricker en co.
»	»	Rebekah *	H. Hotchkiss	California	»
»	schip	Oriental *	C Nije	Amerika	Maclaine, Watson en co.
Deensch	bark	Escort	Skiebye	California	Paine, Stricker en co.
»	»	Johana Julius *	Harpen	Hamburg	Tolken, Voget en co.
»	brik	John *	F Looft	Copenhagen	C. Bahre en G. Kinder.
Hamburgsch.	bark	Christian *	G P. N. Binder	Singapore	»
Bremer	schip	Martha			Metzendorff, Wilmans en co.

De Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *

Aangekomen schepen te *Soerabaya*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Van
Aug.	26	N. I.	schoen. Tio Kiem Tiangthaij	Tio Tjaising	Riouw
»	27	»	stoom. Banda	C. C. L. Neyts.	Batavia.
»	—	»	bark Tian Taij.	Lim Tekhie	»
»	—	Port.	bark Maria Charlotta	J. M. Pereira.	Macao.

Vertrokken schepen van *Soerabaya*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Aug.	27	Ned.	Charlotta	J. M. Sobels	Sumanap
»	—	N. I.	schoener Fathool Hair	Sech Molahaila.	Balie Amp.
»	28	»	schoener Kiem Ingsoen	Ho Kongpoei.	» Bad.
»	—	»	schip Hermine	de Weerd	Nederland.
»	29	»	schip Straat Baly	van de Ven	»
»	—	N. I.	stooms. Padang	Schipper	Moluccus.

In lading liggende Schepen te *Soerabaya*.

Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederl. Indisch	bark	Idra Malmene	Hadjie Aboebakar.	Sumanap	Gezagvoerder.
Nederlandsch	schip	Bommelwaard	F. H. A. Loos	Ned. en Panaroekan	Fraser Eaton en co.
Nederl. Indisch	kotter	Eduard	Bagong	Batavia	Gezagvoerder.
» »	bark	Hing Goan.	Mohamat Taijeep	Balie	Tan Bindjang.
Engelsch	schoen.	Messenger	Devine	China	Adam en co.
Nederlandsch	bark	Salma	Said Alhbassij	Senkawang en Sumanap	Gezagvoerder.
»	schoen.	Djaleha	Said Albabassij	Palembang en Sumanap	»

Aangekomen schepen te *Indramayoe*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Aug.	25	N.	bark Faid Alim	Said Alhadie	Batavia.
»	28	»	bark So-outdin.	Sech Baradja	»
»	—	»	brik Fiedha Rachman	Abdul Bilfagie	»
»	30	Ned.	bark Zwerver	D A. Kockelis	»

Vertrokken schepen van *Indramayoe*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Aug.	28	N. I.	bark Faid Alim	Said Alhadie	Batavia.
»	30	»	brik Fiedha Rachman	Sech Bilfagie	»

Aangekomen Schepen te *Cheribon*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Aug.	27	N. I.	brik Goanlie	Giam Liangsoey	Batavia.

Vertrokken schepen van *Cheribon*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Aug.	25	Ned.	bark Java	van Dam	Nederland.
»	—	N. I.	bark Goanlie.	Lo Sientjian	Grissee.
»	28	»	brik Tartar	Tan Enghok.	Batavia.
»	—	»	brik Goanlie	Giam Liangsoey	Tagal.
»	29	Ned.	bark Louis	P. A. Hovig,	Nederland.

Aangekomen schepen te *Tagal*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Aug.	25	N. I.	schoener Kinggoan	Oey Sinsioe	Djawana.
»	27	»	bark Goanlie	Lo Sientjiang.	Cheribon.
»	30	»	brik Goanlie	Giam Liangsoey	»

Vertrokken schepen van *Tagal*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Aug.	26	N. I.	schoener Kinggoan	Oey Sinsioe	Riouw.
»	27	»	bark Inglie	Kwee Koga	»
»	28	»	brik Goanlie	Lo Sientjiang.	Grissee.

Aangekomen Schepen te *Pasoeroean*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Aug.	20	Ned.	bark Johanna Alida	J. Visman.	Soerabaya.
»	21	»	bark Tagal	J F H Gobel	»
»	25	»	bark Malaijer	G. R. Bok	»
»	28	»	bark Stad Amsterdam	M. van Gysel	»

Vertrokken Schepen van *Pasoeroean*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Aug.	23	Ned.	bark Zes Gezusters	J. R. de Boer	Rotterdam.
»	25	»	bark Henriette Maria	N. D. de Boer	Amsterdam.

Aangekomen schepen van *Probolingo*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Aug.	19	Ned.	kotter Little Tot	Katjoong	Soerabaya.
»	—	»	kotter Krabbe	Mardam	»

Vertrokken schepen van *Probolingo*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Aug.	21	Ned.	kotter Little Tot	Katjoong	Panaroekan
»	—	»	kotter Krabbe	Mardam	»

Aangekomen schepen te *Sumanap*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Aug.	20	Ned.	bark Sayan Maskoor	Koesmin	Soerabaya.
»	—	N I.	bark Naim Balhaer	H. M. Monteiro.	Menado.
»	23	Ned.	brik Djenoer	[illegible]	Soerabaya.
»	—	»	schoener Carolina	Pa Jattie	Probolingo.
»	—	»	schoener Sophia	Siendoe Djaya.	Soerabaya.

Vertrokken schepen van *Sumanap*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Aug.	18	N. I.	schoener Sumanap	Pa Jamona	Banjermas.
»	19	»	bark Atiat Toolberie.	Sech Daheiman.	Padang.
»	21	»	bark Jadul Karim	Abdul Sedik	Banjermas.
»	23	»	bark Sayan Maskoor	Koesnin	»
»	—	»	bark Hector	M. Paulino	Tjilatjap.

Vertrokken schepen van *Tjilatjap*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Aug.	18	N. I.	bark Eugenie	Bergman	Rotterdam.

Aangekomen schepen te *Panaroekan*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Aug.	15	Ned.	kotter Little Tot	Katjoong	Soerabaya.
»	—	»	kotter Krabbe	Mardam	»

AANGEKOMEN PASSAGIERS TE BATAVIA
van den 2 tot en met den 3 September 1856.

Met de N. I. bark *Kim Ingsing*, kapt. *Lim Piauwtee*, de heer *van Rooy, Kustens*, van *Palembang*.

Met het Ams. schip *Oriental*. kapt. *Nije*, de heer *Wellscook*, van *Soerabaija*.

Met het N. I. stooms. *Koningin der Nederlanden*, kapt *Prins*, de heeren *Happé, van Houten, van Dentzché, Musch, Ruhle, Cowaud. Altheer, C. F van den Broek. Boescher, White, C. A. Coenaes en familie, E. van Damme*, van *Samarang*

Met het N. I. stooms. *Macasser*, kapt. *Schmidt*, de heer *Meijer, Reels, Zentee*, van *Padang*.

Overzee de heer *J Newland*, van *Krawang*.

Overzee de heer *Bosch* van *Banjoemas*.

VERTROKKEN PASSAGIERS VAN BATAVIA
van den 31 Augustus tot en met den 5 Sept 1856.

Met N I. schip *Jacoba Christina*: de heeren *H. Salomonson* Jr. — *M. S Pino*. — *A. C. Vos*.

Overland de heer *H Stuwer* naar *Tjandjor*.

Handelsberigten.

Aan- en Uitvoer te Batavia *van den* 23 *tot en met den* 27 *Aug.* 1856.

AANVOER.

Van Pasilian per praauw sampang gez. Hasben.

250 pic. rijst. *Lie Pettat*.

Van Hauk per praauw sampang gez. div.

180 pic. rijst. 530 zakk. rijst. *Song Bo*.

Van Becassie per praauw sampang gez. div.

810 pic. rijst. *Tan Sieng*.
413 zakk. rijst. *Moh. Salé*.

Van Tjicao per praauw sampang gez. div.

250 pic. rijst. *Kairio*.

Van Tagal per praauw Maijang gez. div.

29½ koij. rijst. div. Chinezen.

Van Tanara per praauw sampang gez. Padja.

280 pic. rijst. *Lim Gam*.

Van Becassie per praauw sampang gez. div.

460 zakk. rijst. *Tan Sieng en Kang Seeij*.

Van Pasilian per praauw sampang gez. Kadoan.

250 pic. rijst. *Sie Pettat*.

Van Krawang per praauw sampang gez. div.

1020 pic. rijst. div. Chinezen.

Van Pamanoekan per praauw sampang gez. Kalim.

300 pic. rijst. *Lim Djiekim*.

Van Indramaijoe per praauw sampang gez. div.

1306 pic. rijst. 20 corg. bat. goederen. div. Chinezen.

Van Pontianak per ned. ind. schip *So-ootban*, gez. Sech Alie bin Achmat Bansier.

26,000 boss. rotting. *Gezagv.*

Van Samarang per ned. schip *Ydrassie*, gez. Said Alie bin Moh. Alhabasij.

5400 pic. rijst. Lading v. Banca.

Van Banca per ned. ind. schip *Noorfol*, gez. Sech Oemar bin Abdulla Begoei.

943 [illegible]/100 pic. tin. *Gouvernement*.

Van Samarang per ned. schip *Albrecht Beijling*, gez. Muller. agt. Haeger en Schuurmann.

300 keld. genever. uit entrep. *Agenten*.
3/2 legg. arak. *Landberg Bezoet de Bie en co.*
3500 pic. rijst. 800 do. rotting. *Ho Tiangtjiaij*.
[illegible]/100 pic. vogelnestjes. *Lugee*,
1400 pic. rotting. *Dorrepaal en co.*
409 pic. rotting. *Koe Passan*.

Van Nederland per ned. schip *S. van Heel*, gez. van de Weel. agt. Landberg Bezoet de Bie en co.

38 coll. 6 kist. *Andreae en co.*
18 ks. wijn. *Schepern*.
8 ks. schrijfbehoeften. 1 do. ijzerwerk. *v. Ommeren Rueb en co.*
12 ks. min. water. *Tiedeman en v. d. Burg*.
5 ks. papier en boeken. *van Haren Noman en Kolff*.
24 ks. koek en banket. *v. Riet en ter Gouw*.
6 ks. papier 4 do. boeken. *Lange en co.*
20 ks. kaarsen. *de Weerdt Ruyl en co.*
1 kt. speelkaarten. *van Ommeren Rueb en co.*
30 vn, koolteer. *Order*.

UITVOER.

Naar Tagal per praauw Maijang gez. Saiheem.

15 ks. wit katoen. 50 keld. genever. 1 kt. spiegeltjes. *Lim Hoa*.

Naar Indramaijoe per praauw Maijang gez. Siegut.

40 pic. rotting. 34 do. zw. ijzer. 2 do. stroogaren. 1 do. was. *Lim Soetjiang*.

Naar Tagal per praauw Maijang gez. Raban.

26 ks. div. lijnwaden. *Sech aleewie Atas*.

Naar Indramaijoe per praauw sampang gez. Hockie.

4 md. bier. 1 kt. vloersteenen. 2 do. porcelein. 1 koff. kleederen. 2 pakjes handwerken. *Tiedeman en van Kerchem*.
2 ks. hoofddoeken. 4 bn. rood garen. 20/m. man. sigaren. 20/m. java sigaren. 2 corg. slendangs. *Tjiang Djimseng*.

Naar Cheribon per praauw sampang gez. Barie.

33 ks. div. lijnwaden. 14 coll. aardewerken. 1 corg. zijde slendangs. *Tio Simbie*.

Naar Singapore per Eng. schip *Glasgow*, gez. Wells. agt. Martin [illegible]

6299 stav. ijzer. 1[illegible] ks. manufacturen. *Agenten*.
31 coll. manufacturen. *Pitcairn Syme en co.*
58 [illegible] 55 coll. manufacturen. *Mc. Ewen en co.*
24 ks. bladkoper. 4 vn. spijkers. 10 coll. manufacturen. *Order*.
2 coll. manufact, 4 ks. zeep. *Hunter Houghton en co.*
3 catt. vogelnestjes. 800 ps. silvermunt. *Neij Ako*.
910 pic. rijst. *Metzendorff Wilmans en co.*
80 ℔ tabak. *Paine Stricker en co.*
300 marm. vloersteenen. *Maclaine Watson en co.*
1 baudie. 8 fl. siroop. *Oudart*.
3 ks. medicijnen. *Adam en co.*
8000 ps. silv. munt. *Nio Banghie*.

Naar Nederland per ned. schip *Princes Charlotte*, gez. Herms. agt. de Weerdt Ruyl en co.

41 ps. koehuiden. 40 pic. rotting. *Ruyl Cremer en co.*
8 coll. diversen 20 pic. tabak. 51 do. ebbenhout. 1313 do. rijst. *Schimmelpenninck en co.*
736[illegible]/100 pic. tabak. *Mejer Matsen en co*
1547[illegible]/100 pic. suiker. *Fraser Eaton en co.*
4[illegible]/100 pic. benzoin. 17 do. dammer. *Bouman en co.*
400 pic. rijst. ....

Naar Nederland via Samarang en Soerabaya per ned. schip *Zeeland*, gez. Hasewinkel. agt. Moormann en co.

146 platen en 177 stav. ijzer. 32 ks. a. n. katoen. 8 do. jeans. 48 do. wit katoen. 12 do. gedr. katoen. *N. H. M.*
24 ks. manufacturen. *Order*.
87 ks. manufacturen. 5 vs. meel. *Moormann en co.*
50 coll. manufacturen. 8 do. kramerijen. *B. v. Leeuwen en co.*

Zijnde aan boord gebleven lading van Nederland. Zie verdere lading voor Samarang en Soerabaya. Java-Bode dd. 20 Augustus 1856 no. 67.

Lading voor Nederland.

360 pic. tin. *N. H. M.*

Aan- en Uitvoer te Samarang *van den* 7 *tot en met den* 21 *Aug.* 1856.

AANVOER.

Van Batavia per ned. ind. bark [illegible] Awab bin Awab [illegible]

Zie Uitvoer te Batavia Java-Bode [illegible] 1856 no. 57.

UITVOER.

Naar Havre per [illegible] *Benjamin Sanier*, gez. A. Foulard.

47 pic. [illegible] do. koffij. 8267 en een half ℔ indigo. en 200 st. [illegible] *Dorrepaal en co.*

Naar Nederland over Cheribon per ned. bark *Java*, gez. S. Stikkel van Dam.

4998 pic. gouv. suiker. 3600 pic. gouv. koffij en 26 pic. bindrotting. *N. H. M.*

Naar Batavia per ned. ind. bark *Ellen*, gez. J. Winter.

665 st. balken en 150 pic. koffij. *B. Kopersmit en co.*

Naar Nederland per ned. schip *Maria Elisabeth Margaretha*, gez. F. C. Benditz.

3886 pic. gouv. koffij. *N. H. M.*

GEDRUKT EN UITGEGEVEN TE BATAVIA BIJ W. BRUINING.